

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Östra skolan belägen i Nyköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nyköpings kommun att senast den **11 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande anmälan vid uppgifter om kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Nyköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Nyköpings kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den **23 januari 2026** klargöra för all skolpersonal om skyldigheten att vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § samt 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
2. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit **från den 11 december 2025 till och med den 5 mars 2026**. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder även inkomma med fem kränkingsanmälningar om sådana har gjorts. Anmälningarna ska ges in avidentifierade. (6 kap. 10 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser studiehandledning på modersmålet, garanti för tidiga stödinsatser och agerande mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:11099) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Östra skolan F-6 i Nyköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Östra skolan följer gällande bestämmelser om studiehandledning på modersmålet, garanti för tidiga stödinsatser samt agerande mot och anmälan vid uppgifter om kränkande behandling.

Skolinspektionen har genomfört ett oanmält besök på Östra skolan F-6 den 18 november till och med den 19 november 2025. Under besöket genomfördes intervjuer med elever, lärare och elevhälsan. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat en sammanställning avseende information om studiehandledning på modersmålet för elever på skolan, resultat av nationella kartläggningsmaterial och nationella bedömningsstöd från höstterminen 2025, individuella utvecklingsplaner för elever i förskoleklass och årskurs 1 och statistik över antalet anmälda ärenden om kränkande behandling. Den 20 november 2025 genomfördes en digital intervju med rektorn.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att all personal inte alltid anmäler till rektorn när personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att det finns flera orsaker till att anmälan om kränkande behandling inte alltid sker och att det bland annat beror på resursbrist och att det är administrativt betungande för personalen att göra en kränkingsanmälan. Av intervju med elevhälsan framgår ytterligare orsaker till att anmälan om kränkande behandling inte alltid sker, såsom att viss personal saknar tillgång till egna datorer och att det finns personal som inte vet hur en anmälan om kränkande behandling ska upprättas i skolans digitala system. En annan orsak till att anmälan inte alltid sker är, enligt lärare, att personal löser de uppkomna situationerna och reder ut konflikter vilket enligt lärarna innebär att en anmälan inte behöver göras. Vidare framgår av intervju med lärare att en lärare inte gör någon anmälan till rektorn i de fall läraren anser att det inte varit fråga om kränkande behandling, trots att eleven anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. En annan lärare uppger att läraren aldrig gör en egen bedömning om en elev blivit utsatt för kränkande behandling eller inte utan anmäler alla händelser där en elev anser sig, eller ger uttryck för att, ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av intervju med rektorn framgår att en orsak till att anmälan om kränkande behandling inte alltid sker beror på personalens osäkerhet avseende vad som är att betrakta som en kränkning och inte. Detta resulterar enligt rektorn i att anmälan inte görs när en anmälan borde göras.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn informerar huvudmannen om varje anmälan om kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § första stycket skollagen).

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

I skollagen stadgas vidare att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller att personal ska anmäla till rektorn när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av tillsynen har det framkommit att all personal inte anmäler till rektorn om de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Om det av en elevs upplevelse framgår att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska detta anmälas till rektorn, oavsett personalens bedömning av händelsens allvarlighetsgrad eller omfattning. Skolinspektionen understryker att det är huvudmannens ansvar att följa upp och se till att det finns förutsättningar för personal att fullgöra sina skyldigheter att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Att personal på skolan inte alltid anmäler när elever upplever sig utsatta för kränkande behandling resulterar i att huvudmannen inte får en korrekt lägesbild av miljön på skolan vilket inverkar negativt på möjligheten att utreda och verka för att kränkningar förhindras i fortsättningen.

Av utredningen har inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller att anmälan ska ske till huvudmannen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Nyköping kommuns verksamhet vid Östra skolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan vid uppgifter om kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Nyköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att de elever som har behov av studiehandledning på modersmålet ges sådan studiehandledning utifrån elevernas behov. Av inkomna uppgifter från huvudmannen framgår att 14 elever på skolan ges studiehandledning på modersmålet och att studiehandledning ges på fem olika språk. Av intervju med rektorn framgår vidare att när en lärare identifierar att en elev är i behov av studiehandledning på modersmålet är det möjligt att tillgodose det behovet och när behov finns kan omfattningen av studiehandledningen utökas.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanti för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Användande av de obligatoriska materialen i förskoleklass och årskurs 1 och nationella prov i årskurs 3

Av resultatet av nationella kartläggningsmaterial i förskoleklass och nationella bedömningsstöd för årskurs 1 som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen framgår att förskollärare och lärare använder nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande i förskoleklass och nationella bedömningsstöd i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att förskollärare och lärare använder de nationella kartläggningsmaterialen i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande i förskoleklass och att

kartläggningarna av elevernas kunskaper med stöd av de nationella kartläggningsmaterialen genomförts under höstterminen 2025.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare använder nationella bedömningsstöd i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 och att kartläggningarna utifrån de nationella bedömningsstöden genomförs under vårterminen och höstterminen. Av intervju med lärare framgår att kartläggningar utifrån de nationella bedömningsstöden i ämnet svenska i årskurs 1 inte är genomfört i sin helhet ännu till följd av frånvaro av den ordinarie läraren, men att andra lärare i årskurs 1 har fått i uppdrag att slutföra kartläggningarna under höstterminen 2025. Att kartläggningarna ska slutföras av andra lärare bekräftas av rektorn under intervju.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att nationella prov i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 används och att de genomförs på vårterminen och att de senast genomfördes under vårterminen 2025.

Särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att ansvarig förskollärare eller lärare genomför en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling för alla elever i förskoleklass och årskurs 1 till 3 där det, utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i aktuella ämnen.

Vidare framgår av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn att förskollärare och lärare gör en sådan särskild bedömning vid mötesavstämningar tillsammans och i samråd med skolans specialpedagog.

Rättslig reglering

Användande av de obligatoriska materialen i förskoleklass och årskurs 1 och nationella prov i årskurs 3

Av skolförordningen framgår att nationella kartläggningsmaterial ska användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande och att Skolverket får meddela närmare föreskrifter om nationella kartläggningsmaterial och användningen av dessa. (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordningen)

Av skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 och att syftet med proven i årskurs 3 är att stödja bedömningen av elevernas kunskaper i relation till kriterierna för bedömning av kunskaper. (9 kap. 20 § första stycket och 21 § första stycket skolförordningen)

Av skolförordningen framgår att nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 samt att Skolverket får meddela närmare föreskrifter om nationella bedömningsstöd och användningen av dessa. (9 kap. 22 b § första stycket och 9 kap. 22 c § skolförordningen)

Av Skolverkets föreskrifter framgår att Skolverkets kartläggningmaterial i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande ska användas i förskoleklassen vid avstämningsstillfällena under höstterminen. (2-5 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2019:16] om obligatoriska nationella kartläggningmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass)

Av Skolverkets föreskrifter framgår att Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling och taluppfattning ska användas i årskurs 1 under både höstterminen och vårterminen. (2-5 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2016:66] om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan)

Av Skolverkets föreskrifter framgår att ett nationellt prov i årskurs 3 består av flera delprov och att samtliga delprov ska genomföras under vårterminen. (4 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2025:1] om nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan läsåret 2025/2026)

Särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling

Av skollagen framgår att det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik och i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. (3 kap. 4 § första stycket skollagen)

Av skollagen framgår att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 3 kap. 4 § skollagen (3 kap. 4 a § första stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Agerande mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att alla som arbetar i skolan motverkar kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling.

Av intervju med elever framgår att i de fall mindre allvarliga kränkningar förekommer mellan elever agerar personal på skolan genom att säga till eleverna och att personalen pratar med eleverna i de fall kränkningen är av grövre karaktär. Av intervju med elever framgår att det inte förekommer situationer då personal på skolan inte agerar mot kränkande behandling och att eleverna i huvudsak har goda relationer med vuxna på skolan.

Av intervju med rektorn framgår att skolledningen varje år informerar om rutinen för arbetet med att motverka kränkande behandling på skolan, i vilken skolledningen understryker att all personal ska agera vid kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § skollagen)

Av läroplanen för bland annat grundskolan framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. (Lgr22, Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet 2.1 Normer och värden)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Sofie Liljebäck

Föredragande

Signerat av: Sofie Liljebäck